

anul sfântului pavel

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății

"EPISCOP DR. IOAN SUCIU"

Anul XV Nr. 11 (178) noiembrie 2008

Liturghia vieții

Cu ani în urmă luând parte la căsătoria a doi tineri, preotul, în alocuțiunea sa prilejuită de acest eveniment, spunea; „Căsătoria creștină este Liturghia vieții”. Actorii acestui eveniment sunt: un bărbat și o femeie; respectiv, soț și soție. Fiecare are rolul său! Soțul e inteligența, soția, inima. El e conducătorul, ea inspiratoarea. El e semănătorul, ea e pământul roditor unde trebuie să încolțească viața.

În viață toți ne conducem după anumite devize: sănătate, bunăstare, activități în plan social.

În însemnările mele am găsit deviza femeii germane în cuvintele: *kinder, kleider, kuche, kirche* = copii, haine, gospodărie și Biserică.

Azi vrem drepturi, democrație, situație socială apreciată.

Iată care este „Dreptul femeilor germane” (Frauenrecht):

- „Dreptul de-a sluji și de-a iubi; Dreptul, înduioșătoare de a fi; Dreptul, pe copilași blând a-i îngriji, a-i crește, a-i învăța, dojeni, povățui; Dreptul, lumină în întuneric de a crea; Dreptul, când toți dorm, de a veghea, cu demnitate blândă a se încorona; greul și sarcina altuia de-a o purta; Dreptul, când vremuri grele se revarsă, credința tare și leal s-o sprijinească; Dreptul de a fi pe deplin femeie adevărată, evlavioasă și curată. Aceasta-i a femeii cea mai bună dreptate”.

Toate acestea presupun o bună înțelegere între soți. Un tată singur e o autoritate prea aspră, o putere prea apăsătoare. O mamă singură e iubire fără frâu. Amândoi sunt necesari în educație. Natura i-a împerecheat ca pe două elemente care se completează și de unde izvorăsc în sufletul copilului lumina și căldura (unitate în diversitate).

E mișcătoare ruga adevăraților părinți când asistă la căsătoria copiilor lor: „Să dea Domnul ca suferințele să le țină departe de voi. Cerem lui Dumnezeu, în fiecare seară, ca durerea care ar putea să vă ajungă să ne-o dea numai nouă. Atunci și acum, am binecuvânta cele două ființe ce se unesc în căsătorie și care au patru ochi pentru a vedea, două suflete, două inimi pentru a vedea mai bine, pentru a auzi mai mult, a suferi mai puțin, a se bucura mai intens”.

Așa cei doi parteneri, cum spune un scriitor: „vor fi împreună în viață și în eternitate.

Să privim în jur. Câte căsnicii destrămate, câți copii abandonați, câte suferințe adultere divorțuri și multe altele. Cu toții le vedem și ne întristează mult sufletul. Viitorul nostru și al neamului duce la prăbușire dacă Dumnezeu și Sf. Fecioară nu sunt însoțitorii, sfătuitoarii celor care pornesc pe drumul vieții.

Cât de impresionante sunt cuvintele anonime din „Antologia greacă”: „Te voi iubi mereu, chiar dacă tu vei fi în lumea celor dispăruți. Te rog din suflet să nu bei din paharul care te-ar face să uiți pe cel pentru care ai fost soare al zilelor, lumina și bucuria vieții. Tu ai fost o primăvară de zâmbete, mai luminoasă ca o primăvară a florilor”.

Pr. I. Erdeli

calea desĂvĂrsirii

Cercetarea conștiinței

Cel ce-și face bine zilnic cercetarea conștiinței poate să fie asigurat că are într-însa un conducător, un spiritual, un superior care în fiecare ceas îi cere socoteală de starea sufletului său, care îl înștiințează despre ceea ce trebuie să facă și care îl dojenește dacă a greșit ceva.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ “Calea
Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
Pământul cu morminte.....	4	Noapte de veghe.....	14
2008 - An Jubiliar.....	5	Nu mă sfiiesc să vorbesc.....	16
Luna noiembrie - Luna sufletelor		Papii secolului XX.....	18
din Purgator.....	6	Schimb de experiență.....	20

Pământul cu morminte...

Moartea dezinfectează viața de nimicuri, ca de niște paraziți primejdioși... La-nceputul lunii am tras la iubiții morți din cimitir. Fiecare mormânt era o mică și tăcută constelație de lumânări răzlețite între flori.

Mă gândeam la Hamlet, meditănd cu scâfârlia în mână. Nu puteam să cred că meditarea morții poate da un așa adânc gust de viață. Ea mă învață să trăiesc ceea ce rămâne în veci, și-mi arată cu degetul ceea ce nu rămâne.

Mormintele ne învață adevăruri veșnice când știm să privim și cerul cu stele.

Meditarea morții e un examen care elimină din noi gândurile păcatului.

„- Ce ai simțit pe pragul morții?”

„- Cât de frumoasă, mare și importantă este viața!”

După trăirea ei ne clasăm în veșnicie.

Așa a răspuns un savant.

Înviați, morților!

Mirosul de criptă dispare deodată. Din patru vânturi, de sus, de jos, din străfunduri, din abise de înălțime Trâmbițele Învierii răsună: Înviere și Judecată.

Când vor suna ?

Cum vor răsună în conștiința mea...? Acum începe ceea ce nu mai sfârșește.

Eternitate! Eternitate!

Din pustiuri, din văgăuni, din peșteri, din văi ascunse.

Sf. Ieronim auzea ca un roi

de sunete glasurile Trâmbițelor și tremura la gândul Judecății... Curtea de Casație eternă a prețuirii vieții noastre.

Și sufletul meu va fi deschis în fața lumii ca o pagină de abecedar cu chip.

- Nenorociților, sunteți nemuritori, veți învia! A spus o femeie creștină călăilor ei.

Și noi nu am ucis niciodată...?

Flăcări.

Ce fac cu copilăria mea, ce fac cu tinerețea mea când nu am flacără lăuntrică, iubirea și pasiunea mare bine îndrumată?

Numai prin iubire ne ridicăm la temperatura normală a vieții creștine.

„Foc am venit să aduc pe pământ”, a zis Isus, deci nu gheață, nici frig, ci flacără. Frigul e un păcat mare.

Dacă nu știi să arzi pe pământ în bobotaie mare de flăcări sufletești, focul te va arde pe tine. Fiindcă nu ai știut să arzi pe pământ cu flacăra iubirii, Iubirea îți va zice: „Mergi, blestematul, în focul cel de veci”. Flăcările acestea nu se sting decât cu focul dragostei de Dumnezeu.

Când iubești, Evanghelia s-a deschis în inima ta și îngerii citesc în ea romanul fericirii tale.

Cultivă tăcerea în tine cu gândurile ei frumoase și mari!

Episcop Ioan SUCIU

2008 - An Jubiliar

**150 de ani de la Aparițiile Sfintei Fecioare Maria la Lourdes
8 decembrie 2007 - 8 decembrie 2008**

Arhiepiscopul Rowan Williams de Canterbury în pelerinaj la Lourdes

Un miracol? Este ceva firesc atunci când ne gândim la Lourdes. În cadrul Jubileului Marian -150 de ani de la Aparițiile Sfintei Fecioare la Lourdes- Arhiepiscopul Rowan Williams de Canterbury, capul Bisericii Anglicane, a fost în pelerinaj la Lourdes, la sfârșitul lunii septembrie, în cadrul „Misiunii Bisericii pentru Unitate”. A fost de asemenea și Cardinalul Walter Kasper, președinte al „Consiliului Pontifical pentru Promovarea Unității Creștinilor”.

Arhiepiscopul Rowan Williams a fost însoțit de 8 Episcopi din Biserica Anglicană, de 60 de preoți și de 400 de credincioși.

Este pentru prima dată când un grup compus din anglicani și catolici din Anglia a fost într-un pelerinaj la Lourdes. Acest eveniment poate fi interpretat „miraculos”, Lourdes-ul fiind cunoscut pentru miracolele sale.

În timpul celor trei zile trăite la Lourdes, arhiepiscopul de Canterbury a vizitat Sanctuarul Marian, a predicat la o Liturghie internațională. Prezența sa la Lourdes, predica cu referință la Maria ca Mamă a lui Dumnezeu, afirmațiile care au fost interpretate ca acceptare a Dogmei Neprihănitei

Zălisliri, recunoașterea Aparițiilor Sfintei Fecioare la Lourdes și pelerinajul însuși sunt fără precedent. Conservatorii din Biserica Anglicană l-au numit pe Arhiepiscop „marionetă a Papei”. Desigur, având în vedere că Lourdes-ul reprezintă tot ce Reforma protestantă a respins: pe Sfânta Fecioară și venerarea sfinților, prezența și cuvintele Arhiepiscopului au surprins.

Se știe că azi o parte a Bisericii Anglicane analizează posibilitatea revenirii la catolicism. Pelerinajul Arhiepiscopului de Canterbury la Lourdes a avut loc la o săptămână după cel al Papei Benedict al XVI-lea. Mulți anglicani doresc să meargă la Lourdes și aceasta înseamnă că se simt aproape de Biserica Catolică, de Sfânta Fecioară Maria și de devoțiunile închinat ei.

După „Lourdes”, dialogul anglicano-catolic are un alt caracter. Împreună, catolici și anglicani, au semnat un document „Maria, har și speranță”, un acord, nu de înalt grad de unitate, dar totuși un acord însemnat.

Pelerinajul Arhiepiscopului de Canterbury la Lourdes este un eveniment spiritual și nu teologic, dar spiritualul este centrul și inima ecumenismului.

Luna noiembrie - Luna sufletelor din Purgatoriu

Purgatoriul „*este starea celor care mor în prietenia lui Dumnezeu, însă, deși sunt siguri de mântuirea lor veșnică, încă mai au nevoie de purificare pentru a intra în fericirea cerească*” („Catehismul Bisericii Catolice-Compendiu”, Ed. Presa Bună, Iași, 2006, p.66). O mulțime de frați și surori în Cristos formează astfel acea parte a Bisericii care se numește, „**Biserica pătimitoare**”, stare intermediară între Biserica triumfătoare și Biserica luptătoare. Doar sufletele ajunse la sfințenie formează „**Biserica triumfătoare**”.

În virtutea comuniunii sfinților, putem ajuta, de aici de pe pământ, sufletele din Purgatoriu oferind pentru ele rugăciuni, în primul rând Sf. Liturghie, apoi Sf. Rozariu și alte rugăciuni la Sfânta Fecioară Maria, Mamă a Îndurării și Regina Purgatoriului. De asemenea sunt folosite pomenile, indulgențele și faptele de pocăință.

Biserica a formulat învățătura de credință despre Purgatoriu mai ales la Conciliile din Florența (1438-1439) și Trento (1545-1563). Textele din Scriptură vorbesc despre un foc purificator (se au în vedere anumite greșeli ușoare care pot fi iertate în veacul acesta, iar altele, în veacul viitor). Învățătura de credință despre Purgatoriu se întemeiază și pe practica rugăciunii pentru cei morți.

La 1 noiembrie Biserica se

roagă pentru răposați și noi ne unim rugăciunile noastre cu ale Bisericii. Cimitirele sunt o mare de lumânări aprinse și crizanteme. Pomenirea tuturor credincioșilor răposați într-o zi închinată lor vine din vechime. Sf. Odilon, abate al mănăstirii benedictine Cluny, în anul 998 a hotărât ca la 2 noiembrie să se facă pomenirea tuturor călugărilor răposați. Sub influența celor peste o mie de mănăstiri benedictine, răspândite pe tot întinsul Europei, întreaga creștinătate apuseană a adoptat acest obicei. În 1311 Roma a stabilit în mod oficial ca la 2 noiembrie să fie celebrată pomenirea tuturor credincioșilor răposați.

La noi această pomenire se face la 1 noiembrie. În calendarul greco-catolic la 1 noiembrie este „**Pomenirea celor adormiți**”. În calendarul romano-catolic, la 1 noiembrie este sărbătoarea „**Toți sfinții**” iar la 2 noiembrie este **Pomenirea tuturor credincioșilor răposați**”. Sub influența Bisericii Catolice protestanții și ortodocșii, care cred numai în Rai și Iad, cinstesc amintirea celor dragi răposați alături de noi.

Venind în ajutorul sufletelor din Purgatoriu, vom fi la rândul nostru ajutați de ele. Sunt multe întâmplări miraculoase care ne vorbesc despre câtă nevoie au aceste suflete de

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

ajutorul nostru. Despre una ne vorbește Padre Pio. Într-o seară, pe când se odihnea în camera sa, este vizitat de un om îmbrăcat în negru. Necunoscutul i-a spus că este un suflet din Purgatoriu și că se numește Pietro de Mauro, și că la 18 septembrie 1908 a murit în această cameră în timpul unui incendiu, după ce mănăstirea a fost expropriată și a devenit azil. A continuat să-i spună: „**Domnul a acceptat să vin și să vă rog ca Liturghia de mâine să o faceți pentru mine. Mulțumită aceste Liturghii, voi putea intra în Paradis**”. Padre Pio l-a însoțit până la poartă. Acolo, spune Padre, „**Mi-am dat seama că vorbisem cu un mort numai când, ieșiți din curtea mănăstirii, omul care-mi era alături dispăru dintr-o dată**”. Peste câteva zile, curios, Padre Pio a cercetat registrul răposaților din anul 1908. A găsit numele, prenumele și cauza morții ciudatului musafir...

„**Aștept învierea morților**

Și viața veacului ce va să fie...”

Mărturisim când ne rugăm „**Credeul**”.

Biserica ajută credincioșii să ajungă la „Cer”, adică la starea de fericire supremă și definitivă, unii direct, alții după Purgatoriu. La aceasta ajung toți cei ce mor în harul lui Dumnezeu, căci moartea este numai pragul prin care se ajunge în jurul lui Isus și al Mariei, al îngerilor și al sfinților. La toate aceste ne vom gândi într-o seară de noiembrie, când vom presăra flori și vom lumina

mormintele părinților noștri. Atunci vom înțelege mai bine prețul ce trebuie să-l dăm unicei noastre vieți de pe pământ.

„**Sfântă Fecioară Maria, Regina Purgatorului, îndreaptă-ți privirea miloasă asupra celor mai părăsite suflete din Purgatoriu!**”

PSALMUL 129

Dintru adâncuri am strigat
către Tine; Doamne! Doamne, auzi
glasul meu!

Fie urechile Tale cu luare-
aminte la glasul rugăciunii mele.

De Te vei uita la fărâdelegi,
Doamne, Doamne, cine va suferi?

Că la Tine este milostivirea.

Pentru numele Tău, Te-am
așteptat, Doamne; așteptat-a sufletul
meu spre cuvântul Tău,

Nădăjduit-a sufletul meu în
Domnul, din straja dimineții până
în noapte. Din straja dimineții să
nădăjduiască Israel spre Domnul.

Că la Domnul este mila și
multă mântuire la El

Și El va izbăvi pe Israel din
toate fărâdelegile lui.

Ce ne învață sufletele din Purgatoriu ?

- Din revelațiile Sorei Maria Simma -

Maria Simma s-a născut la 5 februarie 1915 în Sonntag, la 35 de km de localitatea Feldkirch, în Austria.

Încă din copilărie, a fost foarte credincioasă. S-a consacrat Fecioarei Maria, după învățătura Sf. Maria Luigi de Montfort și s-a oferit victimă pentru sufletele din Purgatoriu. Din 1940 sufletele i-au apărut cerându-i ajutor.

Vom reda mai jos ceea ce sufletele din Purgatoriu i-au relatat de-a lungul anilor:

Cea care împarte harurile asupra Purgatoriului este Sf. Fecioară Maria;

În ziua de 1 noiembrie, în Purgatoriu, domnește o mare bucurie și pace;

Sufletele suferă, dar au bucurie și nădejde;

Întreaga lună noiembrie este pentru ele bogată în haruri;

Convertirea pe care o cere sufletele este schimbarea inimii, înălțarea inimii la Dumnezeu;

Îngerul cel mai important, pentru sufletele din Purgatoriu, este Arhanghelul Mihai;

Sufletul din Purgatoriu își vede Îngerul Păzitor care îl mângâie;

Sf. Iosif și Sf. Nicolae de Copertino ajută mult sufletele din Purgatoriu. Sf. Iosif ne poate ajuta să evităm Purgatoriu;

Sufletele sunt triste pentru că

Sacramentul Spovedaniei este atât de neglijat și spun că 60% din depresii ar dispărea dacă oamenii ar recurge la Sfânta Spovadă;

Sufletele iubesc apa, uleiul și sarea binecuvântată, medaliile și lumânările aprinse;

Sufletele din Purgatoriu ne pot ajuta în situații concrete, cu prezența, cu vocea, cu ajutorul, găsindu-ne și obiecte pierdute. Au mărturisit că ele au ajutat la stingerea incendiului de la Cernobyl și au scurtat Războiul din Persic, pentru că mulți oameni s-au rugat;

Sufletele spun că copiii născuți morți sau avortați merg în Limb, dar pot ajunge în Rai prin celebrarea unei Sfinte Liturghii;

Este bine ca pe mormânt să stropim cu apă sfințită și să se aprindă lumânare;

Mijloacele pentru eliberarea sufletelor din Purgatoriu sunt: Sfânta Liturghie, Calea Crucii, Rozariul, Indulgențele, jertfele, apa binecuvântată cu care să se stropească mormintele, lumânările aprinse;

Păcatele care conduc frecvent în Purgatoriu sunt cele săvârșite contra iubirii, contra iubirii față de aproapele, împietrirea inimii, ostilitatea, calomnia. Răutatea și calomnia sunt cele mai grave păcate care necesită o

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

lungă purificare;

Cei care merg direct în Rai sunt cei care au o inimă bună, o inimă bună față de toți. Iubirea acoperă o mulțime de păcate;

Trebuie să ne jertfim mult pentru sufletele din Purgatoriu, căci și ele ne ajută la rândul lor. Trebuie să fim foarte umili. Umilința este arma contra Celui rău. Umilința elimină răul;

La înmormântarea lor, sufletele văd totul, pe cei care sunt prezenți la înmormântare, pe cei care se roagă pentru ele, dar și pe cei care au venit din curiozitate. Văd totul.

Dumnezeu ne dăruiește timpul pentru a înainta pe calea credinței. Omul trăiește o singură dată și nu de mai multe ori, așa cum unii susțin. Timpul este prețios și nu se mai întoarce. Cuvântul de ordine al existenței noastre trebuie să fie: **Să împlinesc voia lui Dumnezeu!** Preocupă-te să îplinești numai voia lui Dumnezeu! Nu-i judeca pe alții! Un cuvânt bun poate să vindece, un cuvânt rău poate să ucidă. Fă binele până ai timp. Va veni o zi în care nu vei mai putea face nimic și doar vei culege ce-ai semănat. Fii mai credincios în lucrurile mici, căci aceasta întărește umilința și conduce spre lucruri mari. Îngenunchează cu umilință înaintea lui Dumnezeu! Spovedește-te des și ascultă Sfânta Liturghie! Suferă cu răbdare și vei

salva multe suflete! Dumnezeu ți-a încredințat o misiune particulară. El așteaptă să o îndeplinești. Numai tu poți s-o faci! Tu ești responsabil pentru toate sfaturile pe care le dai celor pe care îi întâlnești. Roagă-te Spiritului Sfânt să te sfătuiască cum să-i luminezi și să-i apropii de Dumnezeu. Cere binecuvântarea lui Dumnezeu pentru toți cei care intră și ies din casa ta. Cu ajutorul lui Dumnezeu, vei învinge toate greutățile, căci salvarea sufletelor cere jertfă.

Dumnezeu să te ajute să-ți îndeplinești misiunea! Amin.

Daniela RĂDOI

După „Sete del Dio Vivente”, vol. III

***Sufletele din Purgator
nu mai pot face nici o faptă
pentru alinarea sau scurtarea
suferințelor, dar noi, în virtutea
împărtășirii Sfinților, putem
alerga în ajutorul lor cu
rugăciuni, cu milostenii și alte
fapte bune și, mai cu seamă,
cu jertfa Sfintei Liturghii ce o
aducem pentru ei.***

***Să nu uităm, deci, de cei
morți și să ne rugăm adesea lui
Dumnezeu pentru ei.***

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie

Blaj

Nous sommes arrivés à Blaj dans l'après-midi. Là nous devons voir le Père Jidveian, vicaire général. Notre point de repère était la Cathédrale. Deux policiers à qui nous nous avons adressé, peu aimables et peut-être mal intentionnés, nous ont indiqué une direction tout à fait opposée. Nous tournions en rond, nous étions perdus. Un jeune homme qui a vu notre camping-car, est venu vers nous et, en français, nous a offert son aide. Par des rues pleines d'ornières géantes et de „nids de mammoth” ou notre véhicule risquait se renverser, nous sommes arrivés à la maison du père Jidveian. Il était un prêtre âgé, comme 80% du clergé survivant. Il avait le regard doux et parlait avec mesure, cherchant les mots pour mieux s'exprimer. Il avait passé deux ans en prison et ensuite il a dû travailler pour faire vivre sa famille; d'abord comme maçon, puis comme magasinier et en fin comme comptable. Du début, il nous a informé avec beaucoup de joie sur les deux nouvelles très récentes :

- La Cathédrale de Blaj a rejoint l'Église Gréco-Catholique grâce à l'adhésion de son curé orthodoxe, le Père Ioan Fărcaș, issu d'une famille gréco-catholique à notre Église. Il attendait avec impatience le retour de la liberté.

- Mgr. Alexandru Todea, archevêque - métropolite de Blaj, a été nommé Cardinal et sera intronisé à Rome le 29 juin prochain.

Il était déjà 19 h et le camping le plus proche était à 60 km. Nous avons demandé de l'aide au Père pour pouvoir trouver de l'hospitalité dans une cour ou un jardin, pour passer la nuit en sécurité. Mais toutes les cours avaient de jolis porches typiques, par dessous desquels notre véhicule ne pouvait pas passer. „Je ne vois que la cour de l'évêché” a-t-il dit. Il a pris son téléphone pour demander si nous pouvons être hébergés là. Il a ajouté encore: „Voudriez-vous rencontrer le Cardinal ?” Nous qui jusqu'alors n'avions rencontré que des évêques et jamais un Cardinal, nous avons accepté avec joie...et une certaine inquiétude.

(à suivre)

Blaj

Am ajuns la Blaj după-amiază. Trebuia să-l vedem pe Părintele Jidveianu, vicarul general. Punctul nostru de reper este Catedrala. Doi polițiști la care ne-am adresat, puțin amabili și poate rău intenționați, ne-au indicat o direcție cu totul opusă. Ne-am întors și ne-am învârtit, eram pierduți. Un tânăr care a văzut mașina și rulota noastră a venit spre noi și, în franceză, s-a oferit să ne ajute. Înaintând pe șoselele pline de urme de căruțe și de „cuiburi de mamut”, unde mașina noastră risca să se răstoarne, am ajuns la Părintele Jidveianu.

Este un preot vârstnic, cum sunt 8-10% din clerul care a supraviețuit. Are privirea blândă și vorbește cu măsură, căutând cuvintele ca să se exprime mai bine. A făcut 2 ani de închisoare după care a trebuit să lucreze pentru a-și întreține familia; la început ca zidar, apoi ca magazioner și în cele din urmă ca și contabil. De la început ne-a vorbit cu multă bucurie despre două noutăți foarte recente :

- Catedrala din Blaj a revenit Bisericii Greco-Catolice datorită aderării la Biserica Greco-Catolică a parohului ortodox, Pr. Ioan Fărcaș, care făcea parte dintr-o familie greco-catolică, și care a așteptat cu nerăbdare întoarcerea la libertate;
- Preasfințitul Alexandru Todea, arhiepiscop-mitropolit al Blajului, a fost numit Cardinal și urma să fie întronizat la Roma, în 29 iunie din acest an.

Era deja ora 19, cel mai apropiat camping era la 60 de km. Am cerut Părintelui să ne ajute ca să fim primiți în vreo curte sau grădină pentru a trece noapte în siguranță. Dar toate curțile frumoase din apropiere erau la fel, nu permiteau intrarea unui vehicol ca al nostru.

„Nu văd decât curtea Episcopiei”, ne-a spus Părintele. Și a luat telefonul ca să întrebe dacă putem fi găzduiți acolo. Și adăugă: „Vreți să întâlniți pe Cardinal”? Noi, care până atunci am avut numai întâlniri cu Episcopi și niciodată cu un Cardinal, am acceptat imediat cu bucurie... și cu o ne-ndoioasă teamă.

(va urma)

60 de ani de la suprimarea prin violență a Bisericii Române Unite cu Roma - Greco Catolică

Noapte de veghe la Seminarul Teologic

Noaptea de 28/29 octombrie 1948... Acesta a fost ceasul când Biserica noastră a pășit pe drumul Calvarului dintr-o nesfârșită Vinere Mare.

Noaptea de 28/29 octombrie 2008... E târziu, străzile și-au regăsesc liniștea, orașul și-a găsit și el odihna. În întunericul ce s-a lăsat, ferestrele capelei Seminarului răspândesc până departe o lumină discretă... Cei care au dorit să sfințească prin rugăciune și veghe suferințele celor care au putut fi uciși, dar nu învinși, sunt acolo, în capelă. Apăsați de amintiri dureroase, și eu, și soțul suntem în drum spre Seminar. Întunericul de afară ne amintește brusc întunericul lui octombrie 1948, un întuneric cu cerul negru și greu; răzleț, dacă mai puteai surprinde lumina fragilă a vreunei stele... Și tăcerea nopților zdrobită și risipită de zgomotul dubelor Securității și de cizmele militarilor care ridicau de la casele și altarele lor pe preoții greco-catolici... În toate bisericile noastre, zi și noapte, rugăciunile nu conteneau. Lângă Isus căutam întărire, căci eram înconjurați numai de nedreptate, ură și lăcomie. Celor ce nu au trăit momentul 1948 nu le va fi niciodată ușor să înțeleagă cât de singuri și părăsiți am fost atunci. Drept, bun, puternic și ocrotitor îl

aveam numai pe Dumnezeu.

Intrăm. Capela e plină, e plină și anticamera... teologii aduc scaune suplimentare. Umblă cu grijă, parcă nu li se aud nici pașii, parcă ar vrea să ocrotească ceva... Capela toată e tăcută, deși sunt și copii, și tineri, și vârstnici, sunt toți aceia care în această noapte, împreună, vor să cinstească pe Martirii noștri și Martiriul unei Biserici. Pe altar, lumina voalată a lumânărilor ...

În cuvântul de început, Pr. Rector Cristian Sabău evocă anul 1948 și suprimarea violentă a Bisericii Unite “nedreptate istorică fără precedent”. Apoi lasă să ne vorbească martirii, Cardinalul Alexandru Todea în „**Memorialul durerii**”, episodul închinat Bisericii Greco-Catolice, și Cardinalul Iuliu Hossu în „**Credința noastră este viața noastră**”.

Privim „**Memorialul durerii**” Cardinalul Alex. Todea are fața senină a celui care a mărturisit și apărât cu viața, fără teamă, credința Bisericii sale și a sa: „*convingerile mele se identifică cu viața mea*” îi era eternul răspuns la presiunile și amenințările pentru a trece la ortodoxie. În tot ce spune se simte durerea și povara persecuției; spune adevărul fără reținere, însă nu încrâncenat:

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

suprimarea Bisericii Greco-Catolice se datorează regimului comunist și ierarhiei Bisericii Ortodoxe. A stat de atâtea ori în fața morții, încât putea să spună persecutorilor cu tot curajul: **„...pot să fiu și împușcat, căci m-am scârbit de lumea aceasta și de atâta dispreț din partea omului față de alt om. Și asta pentru că am avut curajul sincerității convingerilor mele”**.

Amintirile vin una după alta, mă copleșesc. Abia ieșit din închisoare, I.P.S Alex. Todea, fără să ia în seamă riscul - putea fi strivit în orice clipă -, a fost în fruntea Bisericii Unite în clandestinitate, mereu cu credincioșii rămași fideli. Nu avea voie să poarte odăjdii, deși autoritățile știau că este Mitropolitul Bisericii Tăcerii, își punea numai patrafirul, dar era cu noi, era speranța noastră...

Imaginile Episcopilor Martiri apar pe ecran. Las amintirile și privesc. Sunt imagini în paralel, înainte de arestare și din temniță. Sunt îndrumătorii noștri spirituali din anii formării noastre. Sunt cei care s-au rugat cu noi, ne-au vorbit, ne-au ocrotit, sunt cei pe care i-am văzut în odăjdii scumpe celebrând Sf. Liturghii...Greu de recunoscut în hainele vărgate de pușcăriași, cu fețele slăbite de neînchipuitele suferințe. E adevărat, stoicii n-au cerut ca sufletul să rămână nepăsător în fața pătimirii, nici ca suferința să nu lase urme pe chipul omului, dar au cerut ca dreapta judecată să rămână întreagă și omul

să nu se lase stăpânit de spaimă și suferință. Așa au fost Episcopii noștri, IPS Iuliu Hossu, IPS. Valeriu, Traian Frențiu, PS. Alexandru Rusu, PS. I. Bălan, PS.I. Suciuc și PS. V. Aftenie și cei care i-au urmat, consacrați fiind în clandestinitate: PS. Alex. Todea, PS. Tit Liviu Chinezu, PS. I. Ploscaru, PS. I. Hirțea, I. Dragomir și I. Chertes, canonicii, profesorii de la Academiiile Teologice și majoritatea preoților, oameni de mare credință și aleasă cultură. Datorită tuturor acestora, Biserica Greco-Catolică și-a putut organiza ierarhia și îndeplini misiunea în afara legii. S-au făcut Sf. Liturghii în locuri știute sau neștiute de putere. Preoții și ierarhii au fost muncitori sau funcționari, dar; **„Credința în Dumnezeu, în Biserica Lui va stărui mereu cu aceeași putere, și va fi spusă cu aceeași tărie”**. Ce înseamnă persecuția unei Biserici? Desigur multe, dar și dezlipirea de tot ce este podoabă, dorința de a fi cu Biserica ta oriunde, la cele mai simple și sărace altare, unde se servește o Sfântă Liturghie în credința ta. Înseamnă a pune lângă potir nu numai rugăciuni, dar și lacrimi.

Preoții noștri erau prin închisori, în absența lor, noi frecventam Biserica Romano-Catolică. Cum aici, în Ardeal, Sf. Liturghii erau în limba maghiară; necunoscând-o, dar cunoscând mersul Liturghiei, trăiam intens fiecare moment al ei. În toți acei ani Sf. Liturghie și Sf. Rozar ne erau

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 14)

rugăciunile de bază. Foarte târziu, după 1964, reveneau din închisori preoții supraviețuitori. În bisericile romano-catolice erau adeseori în confesionale. Când, în Oradea, s-a permis celebrarea Sfintei Liturghii în limba română, dar în ritul latin, Pr. C. Tămaian, Ordinariusul de Oradea, stătea la ieșirea din bisericile romano-catolice și ne chema la Biserica Capucinilor dăruită nouă de Episcopia Romano-Catolică...

Eram în capela Seminarului, la noaptea de veghe, trebuia să alung amintirile...

Cu toată atenția privesc iarăși ecranul. Sunt prezentate fragmente din memoriile Cardinalului Iuliu Hossu. Ele nu sunt doar „o cronică a evenimentelor din cei 14 ani de supliciu”, sunt și „confesiunea unui mare suflet de arhieru pentru credincioșii săi”, *testament și rugăciune*.

Mărturisirile Cardinalului sunt cutremurătoare, grele de atâta suferință, - în toți anii de închisoare ai Episcopilor „*n-a coborât baioneta de pe arma încărcată*” a soldaților care îi păzeau. Dar ele toate, toate suferințele, se identifică cu însăși viața Bisericii Române Unite „*deoarece Cardinalul Iuliu Hossu n-a avut altă viață decât viața Bisericii*”. Viața și credința sunt contopite: „*Viața mea-i credința mea*” și „*Viața noastră-i credința noastră*”, când vorbea în numele celorlalți episcopi deținuți. Deasupra atâtor dureri este sufletul preotului sensibil și deschis, întotdeauna smerit, drept, cu un accentuat simț al adevărului și dreptății, plin de iubire, bunătate și iertare, dar

și de fermitate. Cuvântul său trece prin timpuri: „*Stați neclintii de nimeni și de nimic, alipiți de sfânta Biserică, cârmuită de Domnul din Cer, și de aici tot de Domnul, prin Petru, temelia așezată, nebiruită încă de porțile Iadului...*”

În închisoare, rugăciunea a fost puterea Episcopilor și preoților: „*Vino, Spirite al Adevărului, risipește minciuna și mincinoasa sa putere...*” *S-a aplecat ziua și se întuneacă lumea întreagă. Ascultă, Doamne, glasul robului Tău, care îndrăznește să te roage pentru lumea întreagă, pentru pacea lumii, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici, pentru toată durerea și pentru toată suferința, pentru toți pe care Tu, și numai Tu îi știi și-i auzi...*”.

Cu rugăciunea Cardinalului Iuliu Hossu, ne ridicăm gândul la Atotputernicul Dumnezeu, care ține în mâinile sale soarta lumii, și începem și noi rugăciunea noastră: pentru Biserica Română Unită cu Roma, Biserica Martirilor, și preoții ei, pentru vocații... Însoțim pașii Episcopilor și preoților de pe Calvarul de acum 60 de ani cu rugăciunea noastră picurată cu lacrimi. Poate în clipele acelea nu mai simțeam atât de apăsătoare nedreptatea continuă la care ne este supusă și azi Biserica. Peste toate răutățile, Sfinții noștri Martiri ne încurajau: „*Biserica Română Unită cu Roma, din mila lui Dumnezeu și puterea Lui nebiruită, va răsări mai frumoasă, mai puternică și rodnică de viață*”.

Otilia BĂLAȘ

De ce și cum iubesc Biserica Greco-Catolică?

(III)

Atunci când iubim pe cineva nu-l iubim pentru un motiv anume. Îl iubim pur și simplu. Iubirea nu se poate defini. Iubirea este tot atât de misterioasă ca și viața. Atunci când suntem întrebați de ce iubim cu toții înșirăm o serie de calități ale persoanei iubite, cu toate că iubirea nu poate fi explicată și nici definită.

Și totuși, dacă ar fi să răspund la întrebarea „de ce iubesc Biserica Greco-Catolică?” aş spune: pentru că regulile și învățăturile ei mi se potrivesc, pentru că aici îmi găsesc locul și liniștea de care am nevoie în tumultul acestei lumi, pentru că o cunosc și pentru că îmi este apropiată, pentru complexitatea și simplitatea ei și lista ar putea continua. Cu toții ne manifestăm iubirea într-un fel sau altul. Unii ne manifestăm iubirea prin cuvinte, alții prin gesturi sau fapte. Unii dăruim cadouri, atenții sau facem surprize. Eu văd în dragoste un edificiu pe care îl construiești în timp punând cărămidă peste cărămidă. Aidoma, îmi construiesc dragostea pentru Biserică. O clădesc zi de zi. Cărămizile pot avea nuanțe sau dimensiuni diferite. Cu cât avansezi în construcție, cu atât vezi lucrurile de la o altă înălțime și dimensiune, cu atât descoperi mai multe. Mi s-a întâmplat să mă întreb de ce nu mai sunt atât de extaziată ca și pe vremea când eram copilă sau adolescentă. La un moment dat am suferit din această cauză, ba credeam că m-am îndepărtat iremediabil de Biserică, ba că sublimul îmi este străin,

cu toate că trăirea exista și există. Am realizat însă că am crescut și atunci când creștem, suntem mai rezervați în a ne manifesta sentimentele. Exteriorizarea sentimentelor, a gândurilor nu mai este copilărească. Ea există însă la nivel interior.

Rar mi se întâmplă să exteriorizez ceea ce simt. Dragostea pentru Biserica Greco-Catolică o clădesc zi de zi din rugăciuni și cântece pe care le leg în mod trainic de altruism, amabilitate sau acte de noblețe umană. Construcția acestui edificiu numit dragostea pentru BRU este vastă și necesită lucrări numeroase, variate și complexe. Chiar dacă de multe ori avem impresia că nu ajungem la o finalitate a lucrării noastre, dacă perseverăm în credința și în faptele noastre vom atinge desăvârșirea. Chiar dacă avem senzația că atunci când ne rugăm nu suntem ascultați Cineva răspunde rugilor noastre.

Mă uit la lucrările executate până acum. Înainte de a deveni greco-catolică, viața mea religioasă avea un alt sens. Tot trecutul meu, povestea pe care am relatat-o în episoadele anterioare... Poate că ezitățile, răcăirile și curiozitatea m-au condus pe drumul netezit de atâția martiri. Mi-am propus ca în continuare să mă transform în dar: să dau Bisericii și celorlalți ce am mai bun, să răspândesc pretutindeni adevărurile Bisericii Greco Catolice, astfel fața BRU va străluci.

Crina DOBOCAN

Nu mă sfiesc să vorbesc despre afacerea Galileo Galilei!

(IV)

Se bucură în continuare de prețuirea papei care îi propune să scrie o carte, un *dialog imparțial* despre sistemul aristotelian și copernican de prezentare a lumii. Galileo lucrează îndelung și în Februarie 1632 publică lucrarea sa *Dialogo sopra i due massimi sistemi del mondo* unde își bate joc de geocentrismul lui Ptolemeu. Cartea este în același timp o revoluție și un scandal public. *Dialogul* se desfășoară la Veneția timp de patru zile între trei interlocutori: Filippo Salviati un florentin partizan al lui Copernic, Giovan Francesco Sagredo, un venețian luminat dar fără idei preconcepute și Simplicio, un prostănac, apărător al fizicii aristoteliene, un personaj în care se pare că s-a recunoscut papa Urban VIII. Papa trece în tabăra dușmanilor lui Galileo: el i-a cerut o prezentare obiectivă a celor două sisteme, nu o pledoarie în favoarea lui Copernic. Și ce pledoarie!

Galileo este convocat de Inchiziția Romană la 1 Octombrie 1632. Nu i se reproșează teza în sine ci nerespectarea unei decizii a justiției (cenzura din 1616), ceea ce și în zilele noastre atrage sancțiuni penale. Bolnav, poate veni la Roma doar în februarie 1633. Interogatoriile continuă până luna iunie, iar

amenințarea (nerealizată) cu tortura este evocată din ordinul papei. În fine, cedează, iar în 22 iunie 1633 se pronunță sentința: închisoare pe viață, renegarea heliocentrismului și punerea sub Index a lucrării. Papa comută pedeapsa cu închisoare în rezidență supravegheată, dar lucrarea rămâne interzisă până în 1757. Rezidența supravegheată începe în Siena, la reședința arhiepiscopului Piccolomini. Ulterior obține permisiunea de a se muta în vila sa din Arcetri, *Villa le Gioiello*. Cu timpul interdicția de a primi vizite este ridicată, iar Galileo folosește prilejul pentru a trimite în străinătate câteva lucrări în curs de redactare care sunt publicate la Strasbourg și Paris în traducere latină. Se stinge la 8 ianuarie 1642 și este înmormântat religios în cavoul familial din biserica Santa Croce din Florența.

În 1741, după ce Bradley face proba optică a mișcării Pământului pe orbită, Papa Benedict XIV autorizează publicarea operelor complete a lui Galileo, specificând însă că mișcarea Pământului este *presupusă*.

Galileo Galilei nu a fost condamnat pentru tezele sale științifice ci pentru că voia să formuleze principii teologice noi.

(continuare în pag. 17)

În loc de final

Prezentând *Afacerea Galileo Galilei* m-am străduit să arăt lipsa de consistență a atacurilor permanente asupra Bisericii Catolice. La fel, doresc să arăt că nu împărtășesc defetismul credincioșilor catolici, uneori chiar a celor instruiți.

Trei teme predilecte apar în orice „punere la zid” a Bisericii Romane: Cruciadele, Inchiziția și Indulgențele. Nu vreau să eludez responsabilitatea Bisericii mele, cu care sunt solidar, vreau doar să fie folosită de către toți o măsură corectă în evaluarea tuturor faptelor istorice.

Nu putem, nu este corect, nu avem dreptul să emitem *azi* judecăți folosind exclusiv normele *discutabile* cu care operează secolul XXI. Este nevoie de înțelegerea contextului istoric în care s-au desfășurat evenimentele.

Nu apreciez exagerările indiferent din ce direcție vin. Singura atitudine pe care mi-o impun este „dezgroparea securii de război” după o documentare cât se poate de largă, făcută fără idei preconcepute. Fiți liniștiți, adevărul nu este dăunător nimănui! Dar ***adevărul trebuie apărut!***

Știu că virtuțile dialecticii marxiste te ajută să demonstrezi în cinci minute că negrul este alb. Trebuie însă să știm când suntem păcăliți și să demontăm minciuna cu răbdare, să nu ținem cont de principiul leninist

„o minciună, oricât de sfruntată, repetată fără încetare sfârșește prin a fi acceptată”.

Când eram copil cantoram la liturgiile făcute de tata după cartea de rugăciuni „Veniți la mine” a Presfințitului Ioan Suci, cea tipărită în 1944, cu desene în culorile Mariei (alb - albastru) și galbenul papal. Citeam epistola Sfântului Apostol Pavel către Efeseni de la pagina 64. O știam pe de rost, iar azi simt că trebuie să închei cu câteva dintre cuvintele lui Paul din Tars...

„Stați drept aceea încingându-vă mijlocul vostru cu adevărul, și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății, și încălțându-vă picioarele întru răvna Evangheliei păcii; preste toate luând pavăza credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile vicleanului celea aprinse. Și coiful mântuirii îl luați, și sabia Spiritului, care este cuvântul lui Dumnezeu.”

Prof. Ioan-Felician SORAN

Papa Ioan al XXIII-lea

(XIX)

„Papa primește pe reprezentanții Bisericilor Protestante și Ortodoxe”

Admiși în continuare la dezbaterile congregațiilor generale, fără a avea drept de vot, observatorii creștini necatolici se întruneau săptămânal, în timpul primei sesiuni, sub președinția Cardinalului Bea, Președintele „Secretariatului pentru Unitatea Creștinilor” care asigura legătura cu secretarul general, Mgr. Felici. Astfel, indirect, observațiile „fraților separați” au antrenat la început o influență pozitivă asupra textelor conciliare. De asemenea, Secretariatul a jucat un rol foarte important în pregătirea vizitelor marilor personalități creștine necatolice, cum au fost: Dr. Fischer, Arhiepiscop anglican de Cantorbery, Dr. Lichtenberger, Președintele Bisericii Episcopale din America de Nord, Dr. Jackson, președintele baptiștilor americani, Mgr. Damaskinos, membru al Sinodului Bisericii Ortodoxe al Greciei etc.

Neobosit, fără să-și acorde pauză, Papa Ioan al XXIII-lea s-a preocupat de problema unității până în ultimele zile de viață. În notele sale particulare s-au găsit cuvintele: **„În conversațiile mele nocturne cu Domnul, eu am avut întotdeauna, în fața lui Isus crucificat, brațele**

larg deschise pentru a-i primi pe toți, împlinind cuvintele Mântuitorului „Ca toți să fie una”.

În adevăr, deschiderea ecumenică realizată de Ioan al XXIII-lea, în special în cadrul Conciliului, s-a bucurat de o atenție universală și ideile sale au stârnit nu numai interes, dar au avut și mare durabilitate. Ele s-au răspândit în întreaga lume, cum bine a subliniat iezuitul austriac Mario Von Galli, unul dintre cei mai competenți observatori ai Conciliului.

Deschiderea ecumenică, dialogul fratern cu creștinii necatolici, membri ai corpului mistic al lui Cristos prin Botez, au constituit una din cele mai mari noutăți a operei lui Ioan al XXIII-lea și un aport pozitiv la

(continuare în pag. 20)

(urmare din pag. 19)

Conciliul pe care acest Papă avea să-l inaugureze.

Marea deschidere:

Conciliul Ecumenic Vatican II

Convocarea celui de al XXI-lea Conciliu Ecumenic și rapiditate pusă în această operă rămân titlul cel mai strălucitor al lui Ioan al XXIII-lea. Vatican I a avut loc 1870, într-un timp de război, ceea ce a determinat încheierea rapidă a lucrărilor. Fără concluzii, niciodată reluat, cel de al XX-lea Conciliu Ecumenic, a dus la o centralizare. Dacă Suveranul Pontif considera că e necesar să se consulte cu episcopii, o putea face prin corespondență. Astfel, Pius al XII, înainte de promulgarea dogmei „Înălțării la Cer a Sf. Fecioare Maria”, a procedat la fel ca și Pius al IX-lea, în 1854, pentru promulgarea dogmei „Neprihănitei Zămisliri”.

Pius al XI-lea, în 1922, și Pius al XII-lea, în enciclica *Ubi Arcano Dei*, vorbeau de necesitatea redeschiderii Conciliului Vatican I. În realitate, nu era o convocare a Conciliului și ideea s-a concretizat abia peste 40 de ani.

În 25 ianuarie 1959, la trei luni după alegerea sa, Ioan al XXIII-lea a asistat la o Liturghie, la Mănăstirea benedictină „Sf. Paul în afara zidurilor”. Acolo, spre uimirea Cardinalilor, a anunțat Conciliul, potrivit Dreptului Canonic: „Noi vă anunțăm, desigur, cu emoție, dar, cu toate acestea, cu umilință,

decizia unei duble celebrări: a unui Sinod diecezan pentru oraș și a unui Conciliu Ecumenic pentru Biserica Universală”.

În enciclica **Ad Petri Cathedram**, publicată la 29 iunie 1959, Ioan al XXIII-lea scopul fundamental al Conciliului: *„Promovarea și dezvoltarea credinței catolice și o redeschidere nouă a deprinderilor poporului creștin, o disciplină ecleziastică în concordanță cu imperativele timpului nostru”*. Unui ambasador, i-a spus: *„De la Conciliu aștept un aer proaspăt ...Trebuie scuturat praful imperial care s-a strâns sub tiara Sf. Petru după Constantin”*.

Dacă ne aplecăm asupra trecutului Papei Ioan al XXIII-lea și asupra elementelor succesive ale formației sale, se înțelege mai bine rapiditatea hotărârii. Cu deosebire avem în vedere influența Sf. Carlo Boromee, nepot al Papei Pius al IV-lea (1559-1565) “unul dintre Cardinalii cei mai puternici, cei mai echilibrați și mai culți din vremea sa”, care a putut aprecia importanța Conciliului de la Trento.

Pentru a realiza *aggiornamento*, spunea Pontiful: *„Ideea Conciliului mi s-a format ca un fruct în urma meditațiilor prelungite, ca o floare a unei primăveri”*. Proiectul era enorm și cerea o forță uriașă”.

(va urma)

Schimb de experiență cu Dieceza de Como (Italia)

Pelerinaj la Roma pe urmele Sfântului Apostol Pavel

Biroul Pastoral pentru Laici din Oradea a organizat, în perioada 24-31 octombrie 2008, un schimb de experiență cu Dieceza de Como. În cadrul acestui proiect s-a organizat și un pelerinaj la mormântul Sfântului Apostol Pavel din Roma. La acest pelerinaj au participat 28 de tineri din Eparhia de Oradea.

Tinerii orădeni au participat de asemenea și la Întâlnirea Eparhială a Tinerilor din Dieceza de Como.

Întâlnirea Eparhială a Tinerilor a debutat cu o seară de veghe și a continuat cu un concert. În programul celei de-a doua zi a manifestării a fost cuprinsă și Sfânta Liturghie. După Slujbă grupul de la Oradea a fost invitat la un prânz alături de comunitatea catolică din Como. În drumul spre Roma tinerii au avut posibilitatea de a-l cunoaște mai bine pe Apostolul Pavel, cel căruia îi este dedicat anul acesta liturgic. Organizatorii împreună cu tinerii au citit texte legate de viața și opera Apostolului și texte din scrierile Sfântului.

Prima zi a fost dedicată Sfântului Apostol. Grupul de tineri a vizitat Catedrala *San Paolo Fuori le Mura*, unde au stăruit la mormântul lui cerându-i să le dea o credință. Aici au cerut Bunului Dumnezeu indulgența plenară.

A doua zi au vizitat principalele obiective turistice ale acestui oraș. Ziua de miercuri a fost o zi specială pentru toți cei 28 de tineri deoarece au participat la audiența publică a Sfântului Părinte. Bucuria a fost imensă datorită faptului că locurile noastre au fost rezervate lângă podiumul de la care Sfântul Părinte a vorbit poporului.

Aceasta a fost experiența tinerilor pe care vrem să v-o împărtășim. Mulțumim Bunului Dumnezeu că ne-a dat harul și puterea de a fi pelerini pe urmele Sfântului Apostol Pavel.

Biroul Pastoral Oradea

Colectivul redacțional:

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Redactori: Pr. Ioan ERDELI, Samuel FANCSALI

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)